

Nr 384.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående godkännande av en mellan Sverige och Norge träffad överenskommelse rörande det svensk-norska varuutbytet under år 1947; given Stockholms slott den 23 november 1946.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollen över handels- och utrikesdepartementsärenden för den 15 november 1946 och över handelsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed begära riksdagens godkännande av en den 22 november 1946 mellan Sverige och Norge träffad överenskommelse angående det svensk-norska varuutbytet under år 1947.

GUSTAF.

Gunnar Myrdal.

**Överenskommelse
angående det svensk-norska varu-
utbyttet under år 1947.**

I syfte att främja varuutbyttet mellan Sverige och Norge har följande överenskommelse träffats:

Art. 1.

Svenska Regeringen kommer att lämna erforderliga tillstånd till utförsel till Norge av varor inom ramen för de kontingenter, som angivas i bifogade förteckning I.

Norska Regeringen kommer att lämna erforderliga tillstånd till införsel från Sverige av varor inom ramen för samma kontingenter.

Art. 2.

Norska Regeringen kommer att lämna erforderliga tillstånd till utförsel till Sverige av varor inom ramen för de kontingenter, som angivas i bifogade förteckning II.

Svenska Regeringen kommer att lämna erforderliga tillstånd till införsel från Norge av varor inom ramen för samma kontingenter.

Art. 3.

De båda regeringarna komma att i möjligaste mån underlätta utförseln respektive införseln jämväl av varor utöver de i förteckningarna I och II upptagna kvantiteterna och varuslagen.

Art. 4.

Därest det visar sig, att varuutbyttet mellan de båda länderna icke kan upprätthållas på sätt, som förutsatts vid uppgörandet av kontingentförteckningarna, eller därest svårigheter eljest skulle uppstå för fullgörandet av bestämmelserna i denna överens-

**Overenskomst
angående det norsk-svenske vare-
bytte i året 1947.**

Med henblikk på å fremme varebyttet mellom Norge og Sverige er det truffet følgende overenskomst:

Art. 1.

Den svenske Regjering vil gi de nødvendige tillatelser til utførsel til Norge av varer innenfor rammen av de kontingenter som er angitt i vedlagte liste I.

Den norske Regjering vil gi de nødvendige tillatelser til innførsel fra Sverige av varer innenfor rammen av de samme kontingenter.

Art. 2.

Den norske Regjering vil gi de nødvendige tillatelser til utførsel til Sverige av varer innenfor rammen av de kontingenter som er angitt i vedlagte liste II.

Den svenske Regjering vil gi de nødvendige tillatelser til innførsel fra Norge av varer innenfor rammen av de samme kontingenter.

Art. 3.

Begge regjeringer vil i størst mulig utstrekning lette utførselen respektive innførselen også av varer utover de i listene I og II oppførte mengder og vareslag.

Art. 4.

Hvis det skulle vise seg at varebyttet mellom de to land ikke kan opprettholdes på den måte som ble forutsatt ved oppsettelsen av kontingentlistene, eller hvis det forøvrig skulle oppstå vanskeligheter med hensyn til gjennomføringen av be-

kommelse, förbehålla sig båda parter rätt att påkalla underhandlingar i ämnet.

stimmelsene i denne overenskomst, forbeholder begge parter seg rett til å begjaere forhandlinger om spørsmålet.

Art. 5.

Denna överenskommelse skall sättas i kraft efter särskild noteväxling mellan den svenska och den norska regeringen samt förbliva gällande från och med den 1 januari 1947 till och med den 31 december 1947. Där est sådan noteväxling icke verkstälts före den 1 januari 1947, skall överenskommelsen provisoriskt tillämpas från och med sistnämnda dag.

Som skedde i Stockholm i två exemplar på svenska och norska språken, varvid båda texterna skola äga lika vitsord,

den 22 november 1946.

Tage Erlander

Art. 5.

Denne overenskomst skal settes i kraft etter saerskilt noteveksling mellom den norske og den svenske regjering og gjelde fra og med den 1. januar 1947 til og med den 31. desember 1947. Dersom en slik noteveksling ikke har funnet sted for den 1. januar 1947, skall overenskomsten gjelde midlertidig fra og med sistnevnte dag.

Utferdiget i Stockholm i to eksemplarer på norsk og svensk, idet begge tekster skal ha samme gyldighet,

den 22. november 1946.

Henr. A. Broch

Förteckning I.

Norsk införsel av svenska varor.

	Kvantitet i ton	Värde i 1 000 nkr
Fisk, fiskprodukter och skaldjur		1 200
Svenskfångad nordsjösill	3 600—6 000	300
Tarmar		PM
Mjölkprodukter, inkl. kasein m. m.		PM
Fröer och utsäden		c:a 11 500
Kemiska produkter, färger samt färg- och garvämnen (enligt specifikation)		1 500
Läkemedel		200
Dentalvaror, andra än kirurgiska instrument		
Rundvirke	120 000 m ³	PM
Sågade trävaror		PM
Slipers		200
Fanér av lövträ		350
Skoläster		100
Rullgardinskläppar		50
Ämnen till rullgardinskläppar		100
Penslar		150
Vulkanfiber		
Cellulosa	20 000	c:a 3 700
Textilvaror (enligt specifikation)		400
Mineralier, obearbetade och halvfabrikat ..		
Mineralier, färdigprodukter (enligt specifika- tion)		3 750
Järnmalm	35 000	
Zinkmalm	20 000	
Järn och stål samt arbeten därav (enligt spe- cifikation)		c:a 18 000
Metaller och arbeten därav (enligt specifika- tion)		c:a 2 500
Kirurgiska instrument, även för dentala änd- amål		350
Medicinska apparater, därunder röntgenmate- riell (även för dentala ändamål)		800
Maskiner, transportmedel och elektrisk mate- riell (enligt specifikation)		68 750
Grafitelektroder		350
Diverse varuslag		15 000
Förädlingstransaktioner:		400
Löngarvning		PM
Lönförädling av bly		PM
Löntillverkning av skjortor m. m.		PM
Löntillverkning av trålarutrustning		PM
Lönvalsning av tråd och stångstål		PM
Färdiga trähus, kompletta		PM

Specifikationer.

Kemiska produkter, färger samt färg- och garvämnen.

	Kvantitet i ton	Värde i 1 000 nkr
A. I. V.-vätska	1 500	
Kaliumhydroxid (varav 700 ton kalilut [46 %KOH])..		800
Saltsyra	1 500	
Aluminiumsulfat	6 000	
Kromalun	300	
Formalin	50	
Aceton	100	
Hud- och benlim	70	
Vegetabiliskt lim, inkl. cellulosa-klistor		200
Ättiksyra	200	
Rå tallolja (flytande harts)	50	
Natriumhydroxid (kvantiteten räknad som 100 %-ig vara)	850	
Lösningsmedel (inkl. etyleter)		1 000
Diverse konsthartser för lackframställning		675
Kolsvavla		200
Sackarin	4	
Furfurol		150
Diverse kemikalier, färger, färg- och garvämnen samt barkextrakt		4 400

Beräknat totalvärde 11 500

Textilvaror.

	Kvantitet i ton	Värde i 1 000 nkr
Hampgarn till fiskredskap		180
Hampsygarn	12	
Lintråd för skodon	10	
Maskinfilt av ull		1 000
Damkonfektion (enligt tidigare kontrakt)		2 000
Lump för shoddy	100	

Beräknat totalvärde 3 700

Mineralier, färdigprodukter.

	Värde i 1 000 nkr
Syrafast tegel och stengods	300
Eldfast tegel (formsten och normalsten samt lera)	1 250
Glaserat ler- och stengods	600
Golvplattor	100
Slipmaterial, slipstenar, slipskivor, slippapper m m.	200
Glasvaror	800
Diverse varor	500

Totalvärde 3 750

Järn och stål samt arbeten därav.	Kvantitet i ton	Värde i 1 000 nkr
Träkolstackjärn	200	
Ferrolegeringar och legeringsmetaller (väsentligen ferromolybden)		200
Varmvalsat och smitt material, huvudsakligen kvalitetsstål (varav högst 100 ton bandstål)		1 500
Specialplåt		PM
Valstråd (sur kvalitet)	600	
Dragen tråd, inkl. linor (sur kvalitet)	850	
Kallvalsat och kalldraget stål (härav högst 250 ton kalldraget stål)		1 350
Rostfritt och syrafast stål		3 500
Snabbsvärvstål och toolbits		200
Hårdmetall		300
Aducergods		200
Fittings		100
Stålrör	250	
Verktogsstål		400
Kätting, även aducerad (ej cykelkedjor)		350
Sågar och sågblad		1 200
Filar och raspar		560
Andra verktyg		2 300
Diverse järn- och stålvaror		3 230
Beräknat totalvärde		18 000

Metaller och arbeten därav.	Kvantitet i ton	Värde i 1 000 nkr.
Koppar och mässingsmateriel, inkl. tråd, bult, profiler m. m.		500
Fosforbronsduk och -viror		850
Kokapparater, blås- och lödlampor jämte delar		500
Brännare och stormlyktor		200
Hårdzink	100	
Diverse arbeten av metaller		400
Beräknat totalvärde		2 500

Maskiner, apparater m. m. jämte delar.	Värde i 1 000 nkr
Förbränningsmotorer jämte delar	6 000
Metallbearbetningsmaskiner jämte delar	3 000
Träbearbetningsmaskiner jämte delar	1 500
Mejerimaskiner och centrifuger jämte delar	2 000
Lantbruksmaskiner och -redskap jämte delar, härunder traktorer och delar	2 500
Specialcentrifuger för industriella och marina ändamål jämte delar	2 500
Kvarnmaskiner jämte delar	1 000
Fläktar, kompressorer, bergborrmaskiner, krossar, anläggningsmaskiner, pressluftverktyg m. m. jämte delar	3 200
Pumpar jämte delar	1 200

	Värde i 1 000 nkr
Kylskåp, dammsugare, golvbonare jämte delar	900
Andra kyl- och frysmaskiner jämte delar	150
Symaskiner jämte delar	400
Räknemaskiner jämte delar	600
Skrivmaskiner jämte delar	100
Kassaregister jämte delar	300
Köttkvarnar jämte delar	350
Rävfoderkvarnar jämte delar	150
Kul- och rullager	2 500
Diverse maskiner, apparater jämte delar	<u>20 000</u>
	48 350

Transportmedel jämte delar.

Lastbils- och busschassier jämte delar	4 000
Automobilmotorer och delar samt automobildelar	1 600
Cykeldelar	<u>600</u>
	6 200

Elektriska motorer, maskiner, apparater m. m. jämte delar.

Motståndsmateriel	200
Installations- och belysningsmateriel	1 000
Elektriska motorer, generatorer, transformatorer jämte delar	3 500
Andra elektriska apparater och instrument jämte delar, inkl. acku- mulatorer	5 000
Telefon- och telegrafmateriel	3 000
Radiomateriel inkl. elektronrör jämte radioapparater för den norska handelsflottan	1 500
Elektrisk järnvägsmateriel	<u>PM</u>
	14 200

Förteckning II.

Svensk införsel av norska varor.

	Kvantitet i ton	Värde i 1 000 nkr
Färsk sill och fisk		2 000
Frusen fisk och fiskfilet		1 000
Skaldjur		2 000
Saltfisk		800
Torr fisk		4 000
Saltad stor- och vårsill	40 000 tunnorr	
Saltad fetsill	15 000— 20 000 »	
Saltad islandssill	80 000—125 000 »	
Saltad, svenskfångad nordsjösill	30 000— 50 000 »	
Rökt sill och sillfilet		300
Fiskkonserver (vissa kvaliteter)		600
Sockersaltad rom	10 000 »	
Fisk- och sillmjöl	2 000	
Kontrollerad medicintran	400	
Annan medicintran	2 000	
Veterinärtran	500	
Industriträn	500	
Rå valolja	6 000	
Härdad valolja	4 000	
Härdat tekniskt fett och fettsyra		PM
Titan- och ilmenitpigment	1 000	
Kalksalpeter	15 850 N	
Kalkkväve		PM
Tekniska kväveprodukter	700 N	
Ädelgaser		400
Kalcinerad soda	4 000	
Fettalkoholer och produkter därav		2 800
Diverse kemiska produkter		1 000
Drivremmar		1 500
Hudar och skinn		1 000
Pälskappor m. m. av sälskinn		200
Rundvirke	200 000 m ³	
Täljsten, fältspat, kvarts, glimmer, skiffer- plattor, stenhällar		500
Talk och andra mikromineralier		1 000
Magnesit (bränd och tegel)		210
Grafit		250
Siliciumkarbid, slipstenar och brynstenar ..		850
Syrafast murmassa		150
Silvervaror		500
Molybdenslig	400	
Elektrolytkoppar	5 000	
Bliesterkoppar och kopparslig		PM
Svavel	50 000	

	Kvantitet i ton	Värde i 1 000 nkr
Svavelkis	125 000	
Tackjärn	13 000	
Ferrolegeringar		1 000
Aluminium, i tackor	200	
Aluminium, halvfabrikat	300	
Zink	12 000	
Förädlingstransaktioner:		
Lönförädling av nickel		600
Lönvalsning av platiner		PM
Ställinor	100	
Andra arbeten av järn och stål samt maskiner		6 000
Metkrokar m. m.		150
Elektrodmassa	5 000	
Is		200
Diverse varuslag		15 000

Utdrag av protokollet över handelsärenden rörande främmande makt eller dess förhållanden m. m., hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 15 november 1946.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden WIGFORSS, QUENSEL, DANIELSON, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Myrdal, anför efter gemensam beredning med t. f. ministern för utrikes ärendena, statsministern Erlander, samt chefen för finansdepartementet, t. f. chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Sträng, och t. f. chefen för folkhushållningsdepartementet, statsrådet Ericsson.

Utmärkande för Sveriges varuutbyte med de nordiska grannländerna under mellankrigsperioden var det förhållandet, att dessa kunde utvinna betydande export- respektive betalningsöverskott i sina handels- och sjöfartsförbindelser med vissa icke-nordiska länder samt att dessa överskott kunde disponeras för finansiering av betydande importöverskott i varuutbytet med Sverige. Sistnämnda förhållande gällde särskilt Norge, som ur exportsynpunkt var Sveriges främsta handelspartner inom den nordiska kretsen. Det svensk-norska varuutbytet uppvisade sålunda under nämnda period regelbundet ett betydande norskt importöverskott.

Omfattningen av varuomsättningen mellan Sverige och Norge under perioden 1936—1939 uppgick enligt vår officiella statistik till följande ungefärliga värden i miljoner kronor:

	Sveriges export till Norge	Sveriges import från Norge	Hela varuomsättningen mellan Sverige och Norge
1936	102·6	52·6	155·2
1937	140·3	64·2	204·5
1938	122·8	65·4	188·2
1939	138·5	87·8	226·3

Importen från Norge bestod i främsta rummet av salt sill, torrfisk samt färsk saltvattensfisk, vartill kommo medicin-, foder- och garveritran samt härdat animaliskt fett. Sverige importerade även betydande kvantiteter norskt rundvirke, som flottades in huvudsakligen till Värmland och Dalsland på i Norge upprinnande vattendrag. Vidare spelade importen av kemiska produkter, särskilt gödningsämnen såsom kalksalpeter och kalkkväve, en av-

sevärd roll. Slutligen må även erinras om importen av mineraliska ämnen, oädla metaller och arbeten därav, maskiner, textilier samt hudar och pälsvaror m. m.

De ur svensk exportsynpunkt viktigaste varorna i handeln med Norge under denna period utgjordes av trävaror, textilier, järn och stål, verktyg, maskiner samt transportmedel.

Det tyska angreppet mot Norge 1940 och den därpå följande ockupationen av landet samt avspärrningen av Sveriges handel västerut fingo givetvis vittgående återverkningar på de svensk-norska handelsförbindelserna. Det blev erforderligt att reglera dessa genom bilaterala uppgörelser på clearingbasis.

Avgörande för omfattningen och sammansättningen av vårt varuutbyte med Norge under krigsåren var å ena sidan de båda ländernas faktiska leveransmöjligheter och å andra sidan det handelspolitiska förhållandet till de båda krigförande lägren. En betydande minskning av den totala varuomsättningen, liksom givetvis en ändring av varuutbytets struktur, inträdde till följd av de förändrade förutsättningarna. Sveriges varuutbyte med Norge vilar emellertid på starka naturliga grundvalar. Det faktum, att Norge även under denna period var i tillfälle leverera sina för det svenska folkhushållet värdefulla stapelprodukter fisk — framför allt sill — gödningsämnen, svavel, svavelkis, metaller, rundvirke m. m., möjliggjorde också i den nya situationen ett avsevärt varuutbyte, vars omfattning enligt den officiella svenska statistiken uppgick till följande ungefärliga värden i miljoner kronor:

	Sveriges export till Norge	Sveriges import från Norge	Hela varuomsättningen mellan Sverige och Norge
1940	111·9	76·6	188·5
1941	83·6	42·6	126·2
1942	69·5	36·4	105·9
1943	59·2	41·5	100·7
1944	27·7	21·1	48·8

Under tiden 1940—1944 ägde den svensk-norska handeln rum inom ramen för export- och importplaner, vilka i regel avsågo en ettårsperiod. I fråga om betalningsförhållandena träffades den 1 juli 1941 mellan Sveriges riksbank och Norges bank en clearingöverenskommelse, vilken var i kraft till i början av innevarande år.

Redan före Norges befrielse ställdes till Norges förfogande betydande svenska statskrediter huvudsakligen för möjliggörande av inköp i Sverige av varor av väsentlig betydelse för återuppbyggnaden i Norge. Avtal rörande dessa krediter träffades den 13 april och den 2 december 1944 samt den 14 juni 1945; härom torde få hänvisas till redogörelse i propositionerna nr 139, nr 295 och nr 366 för år 1945. Den första överenskommelsen rörande det svensk-norska varuutbytet efter ockupationens slut undertecknades i Stockholm den 31 juli 1945 och avsåg perioden 1 juli—31 december 1945.

Det svensk-norska varuutbytet under år 1946 regleras genom en i Oslo den 21 december 1945 undertecknad överenskommelse, vilken godkänts av Kungl. Maj:t samma dag. Överenskommelsen följer principiellt sett samma riktlinjer som det för andra halvåret 1945 gällande avtalet. Enligt densamma utfäste sig de båda ländernas regeringar att lämna erforderliga utförsel- respektive införseltillstånd i enlighet med vid överenskommelsen fogade kontingentlistor. I överenskommelsen förutses ett varuutbyte i vardera riktningen av omkring 100 miljoner kronor. De svensk-norska betalningsförbindelserna under innevarande år regleras i sin tur av en den 14 februari 1946 i Stockholm undertecknad överenskommelse. Detta nya betalningsarrangemang innebar såtillvida en modifikation av dittills gällande ordning, som därigenom clearingavtalets form övergavs, och ett avtal av friare typ kom till stånd. Något verkligt frigörande av de svensk-norska betalningsförbindelserna kunde däremot icke åvägbringas, då de erforderliga förutsättningarna därför ännu icke ansågos föreligga.

Rörande regleringen av de svensk-norska handels- och betalningsförbindelserna under år 1947 ha förhandlingar under innevarande november månad förts i Stockholm mellan svenska och norska vederbörande. Till grund för dessa överläggningar ha å svensk sida legat yttranden från bland annat statens industri-, livsmedels-, bränsle- och handelskommissioner. Förhandlingarna ha numera slutförts och resulterat i förslag till *dels* överenskommelse angående det svensk-norska varuutbytet under år 1947 med därtill hörande förteckningar jämte specifikationer, *dels* överenskommelse angående betalningarna mellan Sverige och Norge år 1947 jämte protokoll och skriftväxlingar,¹ *dels* slutligen avtal om vissa fiskerifrågor. Förslagen till betalningsöverenskommelse och till avtal om vissa fiskerifrågor ha denna dag i annat sammanhang anmälts av chefen för finansdepartementet respektive av statsrådet Sträng. Jag anhåller nu att få underställa Kungl. Maj:ts prövning förslaget till varuutbytesöverenskommelse med tillhörande förteckningar jämte specifikationer. De handlingar som innefattas i sistnämnda förslag torde såsom bilagor (Bilaga A—C)² få fogas till statsrådsprotokollet.

Varuutbytesöverenskommelsen innehåller i huvudsak följande. Enligt artikel 1 förpliktar sig svenska regeringen att medgiva utförsel och norska regeringen att medgiva införsel av de varor, som angivas i till överenskommelsen fogad förteckning I. Enligt artikel 2 förpliktar sig norska regeringen att medgiva utförsel och svenska regeringen att medgiva införsel av de varor, som angivas i till överenskommelsen fogad förteckning II. Artikel 3 stadgar, att de båda regeringarna skola i möjligaste mån underlätta utförseln respektive införseln jämväl av varor utöver de i förteckningarna I och II upptagna kvantiteterna och varuslagen. Enligt artikel 4 förbehålla sig båda

¹ Betalningsöverenskommelsen jämte protokoll och viss därtill hörande skriftväxling är intagen å sid. 17—24 i denna proposition.

² Här uteslutna. Bilaga A är frånsatt dateringen och underskrifterna likalydande med den vid propositionen fogade avtalstexten. Bilaga B upptager den till varuutbytesöverenskommelsen hörande förteckningen I jämte specifikationer. Bilaga C upptager den till överenskommelsen hörande förteckningen II. Båda dessa bilagor ha likaledes fogats till propositionen.

parterna rätt att påkalla nya underhandlingar, därest det skulle visa sig att varuutbytet mellan de båda länderna icke kan upprätthållas på det sätt som förutsatts vid uppgörandet av kontingentförteckningarna, eller därest svårigheter eljest skulle uppstå för fullgörandet av bestämmelserna i överenskommelsen. Artikel 5 innehåller bestämmelser angående överenskommelsens ikraftträdande samt giltighetstid, varvid stadgas, att ikraftträdandet skall äga rum först efter särskild notväxling mellan svenska och norska regeringarna. Skulle sådan notväxling icke ha verkställts före den 1 januari 1947, skall överenskommelsen provisoriskt tillämpas från och med sistnämnda dag. Överenskommelsen skall gälla till utgången av december månad 1947.

Såsom förut nämnts, hänvisar artikel 1 i varuutbytesöverenskommelsen till en särskild förteckning, i vilken finnas angivna värde- och i vissa fall kvantitetsuppgifter rörande sådana svenska varor, som skola utföras till Norge. Häribland märkas kemiska produkter, rundvirke, cellulosa, textilvaror, mineralier, järn- och zinkmalm, järn och stål samt arbeten därav, andra oädla metaller och arbeten därav, maskiner, transportmedel m. m. Beträffande vissa vid förhandlingarna från norsk sida framförda önskemål om import av sågade trävaror samt slipers har man på svensk sida förklarat sig skola till prövning upptaga denna fråga vid en senare tidpunkt under avtalsperioden, då överblick vunnits rörande den totalkvantitet av sådana trävaror, som under nästa skeppningssäsong kan bliva tillgänglig för export. Från svensk sida skola vidare närmare undersökas föreliggande exportmöjligheter med avseende på bland annat fröer och utsäden samt trähus med inredning. Till här ifrågavarande förteckning ha fogats specifikationer, avseende den svenska exporten av kemiska produkter, textilvaror, mineralier (färdigprodukter), järn och stål samt arbeten därav, andra oädla metaller och arbeten därav samt maskiner, transportmedel, elektrisk materiel m. m. Vid vissa i förteckningen respektive specifikationerna angivna varuslag ha icke angivits kvantiteter eller värden utan intagits anmärkningen PM. Detta innebär, att förhandlingsdelegationerna enats om att frågan rörande exporten av dessa varuslag senare under avtalsåret skall upptagas till förnyad behandling. Slutligen förutses även vissa förädlingstransaktioner av innebörd, att norska varor förädlas i Sverige för att därefter återsändas till Norge.

Den i artikel 2 avsedda förteckningen över varuslag, som skola införas från Norge, upptager bland annat medicin-, veterinär- och industriträn, rå och härdad valolja, kvävegödningsämnen samt andra tekniska kväveprodukter, kalcinerad soda, rundvirke, molybdenslig, metaller, däribland zink, aluminium och koppar, vidare svavel och svavelkis, arbeten av järn och stål, maskiner m. m. Även i denna förteckning äro vissa varuposter endast utmärkta med PM.

Slutligen ha i de båda förteckningarna upptagits kontingenter för import från respektive export till Norge av fisk och fiskvaror. Importen från Norge avser huvudsakligen färsk sill och fisk, skaldjur, saltfisk och torrskinka samt frusen fisk och fiskfilet, saltad sill och sockersaltad rom. I anslutning härtill

har från svensk sida gjorts vissa förbehåll av innebörd att importlicensgivningen i avräkning på nyssnämnda kontingenter för norsk färsk sill och fisk samt frusen fisk och fiskfilet skall ske under hänsynstagande till de svenska fångstförhållandena. I samband med förhandlingarna om den nya varuutbytesöverenskommelsen ha även särskilda överläggningar ägt rum rörande vissa frågor beträffande svenska fiskares rätt att i Norge ilandföra och sälja fisk samt därmed sammanhängande spörsmål. Dessa överläggningar ha, såsom tidigare angivits, resulterat i förslag till särskilt avtal, som denna dag i annat sammanhang underställts Kungl. Maj:t för godkännande.

Det sammanlagda värdet av den svenska exporten enligt förslaget till varuutbytesöverenskommelse har beräknats uppgå till omkring 115 miljoner svenska kronor och motsvarande värde för importen till Sverige till omkring 120 miljoner svenska kronor.

Det förut nämnda förslaget till betalningsöverenskommelse följer samma principer som nu gällande överenskommelse av den 14 februari 1946. Större rörelsefrihet i betalningsförbindelserna har emellertid skapats därigenom att de ömsesidiga krediter, som Sveriges riksbank och Norges bank skola åtnjuta hos varandra, ökats från 5 miljoner svenska kronor respektive motvärdet därtill i norska kronor till 30 miljoner svenska kronor respektive motvärdet därtill i norska kronor. Dessa krediter äro avsedda för utjämning av tillfälliga fluktuationer i betalningarna. Dock skall en jämn belastning i båda riktningarna eftersträvas. Enligt en till förslaget ansluten skriftväxling skola eventuella överskridanden av ifrågavarande ömsesidiga krediter månadsvis regleras i guld eller sådan fritt konvertibel valuta, varom bankerna kunna överenskomma.

Då det föreliggande förslaget till varuutbytesöverenskommelse synes mig vara ägnat att främja handelsförbindelserna mellan Sverige och Norge, får jag förorda förslagets godkännande.

Föredragande departementschefen uppläser här efter det förslag till överenskommelse angående det svensk-norska varuutbytet under år 1947, för vilket han i det föregående redogjort, samt hemställer — under erinran att det torde ankomma på t. f. ministern för utrikes ärendena att göra framställning rörande undertecknandet — att Kungl. Maj:t måtte för sin del godkänna nämnda förslag.

Vad föredragande departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:
Lennart Kihlstrand.

Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 15 november 1946.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden WIGFORSS, QUENSEL, DANIELSON, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE.

Under erinran att Kungl. Maj:t denna dag på föredragning av cheferna för handels- och finansdepartementen samt av statsrådet Sträng godkänt förslag till *dels* överenskommelse angående det svensk-norska varuutbytet under år 1947, *dels* överenskommelse angående betalningarna mellan Sverige och Norge år 1947 jämte protokoll och skriftväxlingar, *dels* slutligen avtal mellan Sverige och Norge om vissa fiskerifrågor, varom enighet nåtts vid i Stockholm förda förhandlingar,

hemställer statsministern, att Kungl. Maj:t måtte bemyndiga honom att för Sveriges del underteckna ifrågavarande överenskommelser, protokoll och avtal ävensom utväxla skrivelser i enlighet med förenämnda förslag.

Till vad statsministern sålunda hemställt, vari övriga statsrådsledamöter förena sig, behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall.

Ur protokollet:

Jan Killander.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 23 november 1946.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, MOSSBERG, WEIJNE.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Myrdal, anför efter gemensam beredning med t. f. ministern för utrikes ärendena, statsministern Erlander, samt cheferna för finans- och jordbruksdepartementen och t. f. chefen för folkhushållningsdepartementet, statsrådet Danielson.

Sedan Kungl. Maj:t den 15 november 1946 bemyndigat statsministern att för Sveriges del underteckna bland annat ett av Kungl. Maj:t godkänt förslag till överenskommelse angående det svensk-norska varuutbytet under år 1947, har sagda överenskommelse den 22 november 1946 blivit vederbörligen undertecknad.

Jag hemställer nu, under återopande av vad jag den 15 november 1946 anfört vid anmälan inför Kungl. Maj:t av ifrågavarande förslag till varuutbytesöverenskommelse, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att godkänna överenskommelsen.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Siegmund Vogel.

Bihang.

Överenskommelse angående betalningarna mellan Sverige och Norge år 1947.

Svenska och norska regeringarna ha träffat följande överenskommelse angående sättet för genomförandet av betalningarna mellan de båda länderna under år 1947.

Art. 1.

1. Växelkursen mellan svenska och norska kronor skall vara 72,425 svenska kronor för 100 norska kronor.

2. Denna kurs (här nedan kallad »den officiella kursen») skall icke ändras av någondera av de fördragsslutande regeringarna utan att den andra regeringen lämnats meddelande därom så långt i förväg som ske kan.

3. De fördragsslutande regeringarna skola gå i författning om att den officiella kursen lägges till grund för alla sådana transaktioner, som beröra värdeförhållandet mellan de båda valutorna och varöver regeringarna hava kontroll.

4. Sveriges Riksbank och Norges Bank skola såsom ombud för sina regeringar genom ömsesidig överenskommelse fastställa den största marginal över eller under den officiella kursen, som kan godkännas vid köp och försäljning i de båda länderna.

Art. 2.

1. Sveriges Riksbank (såsom ombud för svenska regeringen) skall, med iakttagande av bestämmelserna i artikel 4 nedan, till Norges Bank (såsom ombud för norska regeringen) mot norska kronor, vilka på grundval av den officiella kursen gottskrivs Sveriges Riksbanks konto Nr 1

Overenskomst angående betalningene mellom Norge og Sverige i året 1947.

Den norske og den svenske regjering har inngått følgende overenskomst angående den måte hvorpå betalningene mellom de to land skal gjennomføres i 1947.

Art. 1.

1. Kursen mellom norske og svenske kroner er 72,425 svenske kroner = 100 norske kroner.

2. Denne kurs (nedenfor kalt den offisielle kurs) skal ikke endres av noen av regjeringene uten at den annen regjering har fått meddelelse om dette så lang tid i forveien som mulig.

3. De to regjeringer skal garantere at den offisielle kurs legges til grunn for alle de transaksjoner som berører verdiforholdet mellom de to valutaer og som regjeringene har kontroll over.

4. Sveriges Riksbank og Norges Bank skal som representanter for sine regjeringer gjennom avtale fastsette den høyeste grense over eller under den offisielle kurs som kan godkjennes ved kjøp og salg i de to land.

Art. 2.

1. Sveriges Riksbank (som representant for den svenske regjering) skal, i overensstemmelse med bestemmelsene i artikkel 4 nedenfor, selge de beløp i svenske kroner som er nødvendige for betalinger, som personer i Norge har rett til å foreta til personer i Sverige ifølge de valu-

hos Norges Bank, sälja sådana belopp i svenska kronor, som kunna erfordras för betalningar, vilka personer i Norge enligt i Norge gällande valutabestämmelser äga verkställa till personer i Sverige.

2. Norges Bank (såsom ombud för norska regeringen) skall, med iakttagande av bestämmelserna i artikel 4 nedan, till Sveriges Riksbank (såsom ombud för svenska regeringen) mot svenska kronor, vilka på grundval av den officiella kursen gottskrivas Norges Banks konto Nr 1 hos Sveriges Riksbank, sälja sådana belopp i norska kronor, som kunna erfordras för betalningar, vilka personer i Sverige enligt i Sverige gällande valutabestämmelser äga verkställa till personer i Norge.

Art. 3.

1. Sveriges Riksbank skall äga rätt att till Norges Bank mot hela eller del av sistnämnda banks tillgodohavande i svenska kronor när som helst sälja antingen norska kronor enligt den officiella kursen eller guld, som skall avskiljas hos Sveriges Riksbank i Stockholm.

2. Norges Bank skall äga rätt att till Sveriges Riksbank mot hela eller del av sistnämnda banks tillgodohavande i norska kronor när som helst sälja antingen svenska kronor enligt den officiella kursen eller guld, som skall avskiljas hos Norges Bank i Oslo.

3. Sådant guld, som avskilts i Stockholm i enlighet med bestämmelserna i denna artikel, skall stå till Norges Banks fria förfogande och får utföras.

4. Sådant guld, som avskilts i Oslo i enlighet med bestämmelserna i denna artikel, skall stå till Sveriges Riksbanks fria förfogande och får utföras.

Art. 4.

Den i artikel 2 stadgade rätten till förvärv av det andra landets valuta må göras gällande så länge Norges

tabestämmelser som gjelder i Norge. Disse svenske kroner selges mot norske kroner, som etter den offisielle kurs krediteres Sveriges Riksbanks konto nr. 1 i Norges Bank.

2. Norges Bank (som representant for den norske regjering) skal, i overensstemmelse med bestemmelsene i artikkel 4 nedenfor, selge de belöp i norske kroner som er nødvendige for betalinger, som personer i Sverige har rett til å foreta til personer i Norge ifølge de valutabestämmelser som gjelder i Sverige. Disse norske kroner selges mot svenske kroner, som etter den offisielle kurs krediteres Norges Banks konto nr. 1 i Sveriges Riksbank.

Art. 3.

1. Sveriges Riksbank har rett til mot hele eller en del av Norges Banks tilgodehavende i svenske kroner når som helst å selge til Norges Bank enten norske kroner etter den offisielle kurs, eller guld som skal avsettes separat i Sveriges Riksbank i Stockholm.

2. Norges Bank har rett til mot hele eller en del av Sveriges Riksbanks tilgodehavende i norske kroner når som helst å selge til Sveriges Riksbank enten svenske kroner etter den offisielle kurs, eller guld som skal avsettes separat i Norges Bank i Oslo.

3. Det guld som avsettes separat i Stockholm i henhold til bestemmelsene i nærværende artikkel, skal stå til Norges Banks frie disposisjon og kan utføres.

4. Det guld som avsettes separat i Oslo i henhold til bestemmelsene i nærværende artikkel, skal stå til Sveriges Riksbanks frie disposisjon og kan utføres.

Art. 4.

Den i artikkel 2 fastsatte rett til kjøp av det annet lands valuta kan gjøres gjeldende sålenge Norges Banks

Banks respektive Sveriges Riksbanks nettotillgodohavande enligt denna överenskommelse icke överstiger 30 000 000 svenska kronor respektive 41 400 000 norska kronor.

Överstiger tillgodohavande på i artikel 2 nämnda konton en tredjedel av nyss angivna belopp skall ränta utgå efter en räntesats av två (2) procent per annum, att erläggas halvårsvis den 30 juni och den 31 december.

Art. 5.

1. Svenska regeringen skall icke inskränka möjligheterna att använda sådana belopp i svenska kronor, som genom denna överenskommelse ställts till förfogande för personer i Norge, för verkställande av överföringar till andra personer i Norge eller betalningar till personer i Sverige.

2. Norska regeringen skall icke inskränka möjligheterna att använda sådana belopp i norska kronor, som genom denna överenskommelse ställts till förfogande för personer i Sverige, för verkställande av överföringar till andra personer i Sverige eller betalningar till personer i Norge.

Art. 6.

Om växelkursen mellan svenska och norska kronor ändras, skall dagen för kursändringen tillgodohavandena utjämnas till den före kursändringen gällande kursen. Efter utjämningen kvarstående behållning till förmån för endera parten skall därefter omräknas så, att dess motvärde i denna parts valuta blir detsamma som före kursändringen.

Art. 7.

Tillämpningen av denna överenskommelse skall omhänderväras av Sveriges Riksbank (såsom ombud för svenska regeringen) och Norges Bank (såsom ombud för norska regeringen), som skola utöva den kontroll över betalningarnas utveckling, som må vara erforderlig för överenskommelsens genomförande. Bankerna skola samar-

respektive Sveriges Riksbanks nettotillgodohavande ifölge denne överenskomst icke överstiger et belöp av 30 mill. svenske kroner, respektive 41,4 mill. norske kroner.

Överstiger tilgodehavendet på den i artikkel 2 nevnte konto en tredjedel av det nevnte belöp, skal det betales rente etter en rentesats av 2 % — to prosent — p. a. halvårsvis den 30. juni og den 31. desember.

Art. 5.

1. Den svenske regjering skal ikke begrense mulighetene for å benytte belöp i svenske kroner som i henhold til denne overenskomst er stillet til disposisjon for personer i Norge, til overførsler til andre personer i Norge eller betalinger til personer i Sverige.

2. Den norske regjering skal ikke begrense mulighetene for å benytte belöp i norske kroner som i henhold til denne overenskomst er stillet til disposisjon for personer i Sverige, til overførsler til andre personer i Sverige eller betalinger til personer i Norge.

Art. 6.

Dersom kursen mellom svenske og norske kroner forandres, skal tilgodehavendene dagen for kursforandringen avregnes etter den kurs som gjaldt for kursforandringen. Det tilgodehavende som etter avregningen står til disposisjon for en av partene, skal deretter omregnes slik at dets motverdi i vedkommende parts valuta blir den samme som for kursforandringen.

Art. 7.

Sveriges Riksbank (som representant for den svenske regjering) og Norges Bank (som representant for den norske regjering) skal forestå gjennomføringen av denne overenskomst og utöve den kontroll over utviklingen av betalingene som måtte være nødvendig for gjennomføringen av overenskomsten. Bankene skal sam-

beta i syfte att anpassa överenskommelsens tillämpning efter förhållandena och i övrigt hålla kontakt beträffande alla tekniska frågor, som kunna uppstå på grund av överenskommelsen. Oaktat vartdera landet skall vara ensamt ansvarigt för sina ekonomiska förbindelser med tredje part, skola bankerna hålla varandra underrättade i de avseenden, i vilka ettdera landets betalningsförbindelser med tredje part beröra det andra landets intressen.

I händelse förutsättningarna för denna överenskommelse ändras, skola Sveriges Riksbank och Norges Bank äga träffa uppgörelse angående de modifikationer i eller tillägg till överenskommelsen, som omständigheterna må nödvändiggöra.

Art. 8.

De båda parterna skola vid denna överenskommelses upphörande träffa uppgörelse om avvecklingen av då eventuellt utestående nettobehållning till förmån för endera parten.

Art. 9.

Denna överenskommelse träder i kraft den 1 januari 1947.

Som skedde i Stockholm i två exemplar på svenska och norska språken, varvid båda texterna skola äga lika vitsord,

den 22 november 1946.

Tage Erlander

arbeide for å tilpasse overenskomstens gjennomføring etter forholdene, og forøvrig være i kontakt med hverandre angående alle de tekniske spørsmål som kan oppstå på grunn av overenskomsten. Selv om hvert land alene skal være ansvarlig for sine økonomiske forbindelser med tredje part, skal bankene holde hverandre underrettet i den utstrekning som det ene lands betalingsforbindelser med tredje part berører det annet lands interesser.

Dersom forutsetningene for overenskomsten forandres, skal Sveriges Riksbank og Norges Bank komme overens om de justeringer i eller tillegg til overenskomsten som omstendighetene måtte nødvendiggjøre.

Art. 8.

De to parter skal ved opphøret av denne overenskomst treffe særlig avtale om avviklingen av da eventuelle utestående netto-tilgodehavender til fordel for en av partene.

Art. 9.

Denne overenskomst trer i kraft den 1. januar 1947.

Utferdiget i Stockholm i to eksemplarer på norsk og svensk, idet begge tekster har samme gyldighet,

den 22. november 1946.

Henr. A. Broch

Protokoll.

I samband med avslutandet av överenskommelsen angående betalningarna mellan Sverige och Norge år 1947 har enighet rått mellan svenska och norska regeringarna, att överenskommelsen skall äga tillämpning på följande betalningar oberoende av om betalningarna förfallit före eller efter överenskommelsens ikraftträdande:

I.

1. Betalningar härrörande ur införseln av norska varor till Sverige och av svenska varor till Norge i enlighet med överenskommelser mellan de svenska och norska regeringarna.

2. Betalningar för alla omkostnader, vilka uppstå i samband med det svensk-norska varuutbytet.

3. Betalningar för studie- och reseutgifter, patentavgifter, licenser och andra immateriella prestationer.

4. Betalningar för sjöfrakter, charterkostnader, svenska och norska fartygs omkostnader i svenska och norska hamnar samt frakter och övriga kostnader i samband med den svensk-norska lufttrafiken.

5. Betalningar av de saldon, som uppstå vid avräkningarna mellan de svenska och norska järnvägs-, post- och telegrafförvaltningarna.

6. Försäkringsbetalningar samt betalningar av understöd, pensioner, arv, agentprovisioner (även vid transiteringsaffärer) och dylikt, såväl som andra löpande betalningar, allt enligt mellan Sveriges Riksbank och Norges Bank avtalade riktlinjer.

II.

1. Räntor och amorteringar på stats- och statsgaranterade obligationer och skuldebrev enligt mellan Sveriges Riksbank och Norges Bank avtalade riktlinjer.

2. Räntor å andra än under 1. ovan angivna obligationer ävensom udel-

Protokoll.

I förbindelse med avslutningen av betalningsoverenskomsten mellan Norge og Sverige for 1947 er der mellom den norske regjering og den svenske regjering enighet om at overenskomsten skal anvendes på følgende betalinger uavhengig av om de er forfall til betaling for eller etter overenskomstens ikrafttreden

I.

1. Betalinger som skriver seg fra innførsel av norske varer til Sverige og av svenske varer til Norge i henhold til avtaler mellom den norske og den svenske regjering.

2. Betalinger for alle omkostninger som oppstår i forbindelse med det norsk/svenske varebytte.

3. Betalinger for studie- og reiseutgifter, patentgebyrer, lisenser samt andre immaterielle ytelser.

4. Betalinger for sjöfrakter, charteromkostninger, svenske og norske skips omkostninger i svenske og norske havner, samt frakter og andre omkostninger i forbindelse med den norsk/svenske lufttrafikk.

5. Betalinger av saldi som oppstår i mellomregnskap mellom norske og svenske jernbane-, post- og telegrafstyrrer.

6. Forsikringsbetalinger, samt betalinger av understøttelser, pensjoner, arv, agentprovisjoner (også ved transittforretninger) o. l., såvel som andre løpende betalinger, alt etter retningslinjer som Norges Bank og Sveriges Riksbank blir enige om.

II.

1. Renter og avdrag på stats- og statsgaranterte obligasjoner og gjeldsbrev ifølge retningslinjer som avtales mellom Norges Bank og Sveriges Riksbank.

2. Renter på andre enn de under punkt 1 angitte obligasjoner, tillike-

ningar och annan avkastning på kapitalinvesteringar.

3. Räntor å tillgodohavanden hos banker ävensom å andra finansiella tillgodohavanden.

4. Hyror och arrendeavgifter samt andra liknande återkommande betalningar.

5. Skatter.

III.

Betalningar avseende skeppsbyggnadskontrakt, köp av fartyg och fartygsreparationer.

IV.

Övriga betalningar, som de två regeringarna eller Sveriges Riksbank och Norges Bank må träffa speciell överenskommelse om.

Som skedde i Stockholm i två exemplar på svenska och norska språken, varvid båda texterna skola äga lika vitsord,

den 22. november 1946.

Tage Erlander

med dividender og annen avkastning av kapitalinvesteringer.

3. Renter av tilgodehavender i banker og av andre finansielle tilgodehavender.

4. Leie og forpaktningavgifter samt andre lignende tilbakevendende betalinger.

5. Skatter.

III.

Utgifter til skipsbyggningskontrakter, kjøp av skip og skipsreparasjoner.

IV.

Övriga betalinger som de to regeringar eller Norges Bank og Sveriges Riksbank måtte treffe særlig avtale om.

Utferdiget i Stockholm i to eksemplarer på norsk og svensk, idet begge tekster har samme gyldighet,

den 22. november 1946.

Henr. A. Broch

**Skrivelse från t. f. ministern för utrikes ärendena, statsministern
Erlander, till Norges t. f. chargé d'affaires i Stockholm.**

Stockholm den 22 november 1946.

Herr Chargé d'Affaires,

I den denna dag undertecknade överenskommelsen mellan svenska och norska regeringarna angående sättet för genomförandet av betalningarna mellan Sverige och Norge under år 1947 stadgas i artikel 4, att vartdera landets centralbank må i den andra banken åtnjuta rätt till en kredit på 30 miljoner svenska kronor eller motvärdet därtill i norska kronor. Dessa kreditmöjligheter äro avsedda att lämna utrymme för de avvikelser från jämn balans i betalningarna, som under kortare perioder kunna framträda, och att sålunda i lika mån komma båda länderna till godo.

Vid förhandlingarna om avtalet har enighet rått om att bankerna böra eftersträva att så reglera betalningarna, att ifrågavarande kreditmöjligheter icke onödigtvis eller ensidigt utnyttjas. Därest under avtalets giltighetstid gränsen för i artikel 4 angivna kreditlimiter å endera sidan överskrides, skola överskjutande belopp senast vid nästkommande månadsskifte regleras i guld eller sådan fritt konvertibel valuta, varom de båda centralbankerna kunna komma överens. Skulle ett saldo i endera riktningen utestå vid avtalsårets slut, skall detta — därest ej annat överenskommes — gå i avräkning på de betalningsmöjligheter av motsvarande art, som må skapas inom ramen av ett nytt avtal.

Mottag, Herr Chargé d'Affaires, försäkran om min fullkomligaste högaktning.

Tage Erlander

Skrivelse från Norges t. f. chargé d'affaires i Stockholm till t. f. ministern för utrikes ärendena, statsministern Erlander.

Stockholm den 22. november 1946.

Herr Statsminister,

Jeg har den ære å erkjenne mottagelsen av Deres skrivelse av idag av følgende innhold:

Jeg har den ære å bekrefte at den norske Regjering er enig i ovenstående.
Motta, herr Statsminister, forsikringen om min mest utmerkede høyaktelse.

Henr. A. Broch
